

LBRIS

We know
books

J . P . D E L A N E Y

JOC MURDAR

Traducere din limba engleză și note
SANDA SPIRIDON

LITERA

București

1

PETE

Nu era decât o zi oarecare.

Dacă aş fi început așa unul dintre reportajele de tipul celor pe care obișnuiam să le scriu zilnic, redactorul mi-ar fi respins materialul fără să citească mai departe. „Prima propoziție trebuie să-i agațe pe oameni, Pete“, mi-ar fi spus aruncându-mi foile în brațe peste birou. „Describe o imagine, construiește scena. Fii dramatic! Când faci reportaje turistice, e obligatoriu să transmiți sentimentul locului respectiv. Du-mă într-o călătorie.“

Revenind: nu era decât o zi oarecare în Willesden Green, nordul Londrei.

Într-adevăr, înainte să aud acea bătaie în ușă, ziua fusese cum nu se poate mai obișnuită. Neobișnuit de frumoasă, pe de altă parte. Soarele strălucea, aerul era limpede și cerul, perfect albastru. Peticele de zăpadă care se mai vedeau, ascunse pe la colțuri, căpătaseră acea consistență incertă care nu l-ar fi tentat pe nici unul dintre copiii care se prelingeau către grădinița cu creșă Acol Road să-și murdărească mânușile ca să facă un bulgăre.

De fapt, în ziua aceea se întâmplase un lucru mărunț, ieșit din tipare. Când l-am dus pe Theo la creșă – mai bine zis, m-am ținut după el, căci tocmai împlinise

doi ani și primise cadou o trotinetă de care nu se mai despărțea -, am observat trei oameni, o femeie și doi bărbați, care ne priveau de pe cealaltă parte a străzii. Bărbatul mai tânăr era cam de vârsta mea, în jur de treizeci de ani. Celălalt avea vreo cincizeci. Amândoi purtau costume închise la culoare și paltoane negre de lână. Femeia, o blondă, era înfoclită într-o scurtă din blană artificială, genul care ți-ar fi sărit în ochi pe o pistă de schi dintr-o stațiune la modă. Păreau prea eleganți pentru acea parte a Londrei. Când am sesizat că bărbatul mai în vârstă ținea în mână înmănușată un dosar, mi-am spus că era un agent imobiliar care le prezenta potențialilor clienți facilitățile pentru copiii din zonă. Linia de metrou Jubilee ajunge de la stația noastră până la Canary Wharf, iar prețurile din West Hampstead îi alungase până și pe bancheri.

Bărbatul mai tânăr avea ceva familiar, dar atenția mi-a fost distrasă de Jane Tigman, al cărei fiu, Zack, începuse să se agite și să urle în brațele ei, îngrozit că va fi lăsat singur. Femeia nu pricepuse că șmecheria constă în a-i lăsa să intre singuri la creșă, în loc să-i duci în brațe, făcând astfel mai puțin dramatic momentul despărțirii. Apoi am zărit pe ușă un anunț despre Ziua Mondială a Cărții - Dumnezeuule, iar urma să improvizez o costumație - în condițiile în care trebuia să-l separ pe Theo de căciulă, geacă și mănuși, să i le îndes cu grijă cât mai adânc în buzunare, ca să nu le piardă - nu apucasem să-i cos etichete pe ele - și să-l ajut să-și atârne haina pe umeraș, înghesuită printre celelalte, înainte să mă aplec încă o dată asupra lui, pentru încurajările finale:

- Ești gata, bărbate. Promiți să te joci frumos azi?

- Da, tati, îmi răspunse privindu-mă cu ochi mari, plini de sinceritate.

- Fără îmbrânceli și, cel mai important, îți aștepti rândul. Mai ții minte că am stabilit să decidem pe rând ce mâncăm la prânz? Așadar, azi e rândul tău, și mâine, al meu. Ce vrei pentru prânz?

- *Smufi de aine*, mă anunță după o scurtă pauză de gândire.

- Smoothie de afine, am repetat pedant. Bine, o să-l pregătesc înainte să vin să te iau. Să fii cuminte!

L-am sărutat, iar el s-a îndepărtat țopăind, vesel ca un cățelandru.

- Domnule Riley?

M-am întors. Era Susy, directoarea creșei. Părea că pândise plecarea băiatului.

- Îmi puteți acorda un moment?

- Cana cu pai! am exclamat plesnind din degete. Am uitat, promit că o aduc...

- Lăsați cana. Ce-ar fi să mergem în biroul meu?

- Nu aveți de ce să vă faceți griji, a început după ce ne-am așezat, făcându-mă să înțeleg instantaneu că aveam toate motivele să mă îngrijorez. Ieri, s-a mai produs un incident, a continuat. Theo a lovit din nou un copil.

Era a treia oară în ultima lună.

- Ah, am oftat. Am înțeles. Ne ocupăm foarte serios de situație acasă. Am citit pe internet că este normal la vârsta asta, când capacitățile motrice se dezvoltă mai repede decât cele verbale. Evident, în cazul lui vorbirea este puțin întârziată. Am zâmbit trist, ca să-i arăt că nu eram atât de prost încât să dau crezare tuturor aiurelilor de pe net, dar și că nu mă regăseam în acea categorie de tați nesimțiți din clasa de mijloc care își închipuie că îndatoririle părintești dispar din momentul în care își

IBDIS | We know books

dau copilul la creșă sau care, mai rău, exclud din start că ar fi ceva în neregulă cu odorul.

- Ei bine, așa cum spuneți, este un comportament tipic la doi ani, îmi răspunse Susy, vizibil relaxată. Sunt sigură că știți, dar reprezentați un model pentru el. Dacă vă vede supărat sau agresiv, ajunge să creadă că violența reprezintă un răspuns legitim în situații de stres. Se uită la televizor? Mă tem că desenele cu Tom și Jerry nu sunt potrivite pentru vârsta lui, în orice caz, până la ieșirea din faza de agresiune fizică. Iar dacă obișnuiți să jucați jocuri video violente...

- Nu joc nici un fel de jocuri video, m-am grăbit să o contrazic. Nici n-aș avea timp de așa ceva.

- Vă cred. Problema este că uneori nu conștientizăm efectele pe care le pot avea astfel de lucruri mărunte.

Zâmbea, dar nu-mi era greu să ghicesc ce-i trecea prin cap: „Tată care stă acasă egal copil agresiv“. Pe Jane Tigman n-ar fi întreat-o dacă obișnuia să joace *Call of Duty*.

- Lucrăm și la partea cu împărțitul, am adăugat. Decidem pe rând ce mâncăm la prânz, chestii din astea.

- Am înțeles. Se pare că gestionați corect situația. Se ridică în picioare, indicând că discuția se încheiase. Rămâne sub observație. Să sperăm că o să treacă de această etapă.

Firește, la momentul respectiv, ieșind din clădirea grădiniței, gândurile îmi fugiseră de la perechea elegantă și agentul lor imobiliar. Situația lui Theo mă preocupa în cel mai înalt grad. Nu înțelegeam de ce îi lua atât de mult să învețe că trebuie să se joace frumos cu ceilalți copii. Pot afirma însă cu certitudine că, până să ajung în stradă, cei trei se făcuseră nevăzuți.

2

**Cazul nr. 12675/PU78B65: DEPOZIȚIE SUB JURĂMÂNT
dată de D. Maguire**

Subsemnatul, Donald Joseph Maguire, afirm pe propria răspundere următoarele:

1. Sunt proprietarul și principalul agent de investigații al firmei Maguire Missing Persons, companie care depistează peste două sute de persoane dispărute pe an, în urma solicitărilor primite de la clienți. Nu ne facem publicitate. Lucrăm exclusiv pe bază de recomandare.
2. Înainte de a deschide această firmă am lucrat ca detectiv senior în cadrul Poliției Metropolitane, poziție pe care am ocupat-o timp de treisprezece ani, ieșind din serviciu cu gradul de inspector.
3. În luna august a acestui an am fost contactat de domnul Miles Lambert și de doamna Lucy Lambert, domiciliați în Haydon Gardens 17, Highgate, N19 3JZ. Aceștia au apelat la serviciile mele pentru a-și regăsi fiul.

3

PETE

Am ajuns acasă, am pus în funcțiune mașina de cafea și mi-am pornit laptopul. Am o cafetieră marca Jura, iar computerul este un MacBook de ultimă generație. Au fost singurele echipamente asupra cărora am insistat când au început discuțiile dificile cu Maddie despre cine o să stea acasă ca să se ocupe de Theo, după ce i se încheia concediul de maternitate. Ideea era că voi lucra de acasă part-time, măcar cât e el la creșă. Un computer bun și cafeaua de calitate mă ajutau să-mi privesc statutul de tată care stă acasă ca pe un progres, ca pe o oportunitate, iar nu ca pe un pas în spate în carieră.

Cu toate acestea, am ajuns să detest expresia „tată care stă acasă“. Este o construcție negativă, pasivă, care sugerează implicit o lipsă. Nimeni nu le spune femeilor aflate în situația mea „mame care stau acasă“, nu-i așa? Ele sunt mame *full time*, ceea ce sună imediat mult mai pozitiv. Mame totale, mame fără compromisuri. „Tată care stă acasă“ te duce cu gândul la un tip leneș sau speriat de lume, incapabil să-și găsească un loc de muncă adevărat. Știu că mulți oameni chiar așa gândesc, în secret. Cu excepția părinților lui Maddie, care nu-și ascund opiniile. Tatăl ei, un om de afaceri australian cu opțiuni politice puțin mai de dreapta decât

Ginghis Han, nutrea convingerea că fiica lui îi căzuse victimă unui profitor. Presupun că ar fi formulat-o astfel: „Puștiul ăsta e o nenorocită de lipitoare“.

Trebuia să curăț resturile de la micul-dejun, să sortez gunoiul reciclabil și să aranjez jucăriile. Am încărcat mașina de spălat vase și, în timp ce cafetiera Jura hârâia și bolborosea – râșnind boabele, spumând laptele –, am accesat forumul DadStuff și am scris rapid:

Mi-au căzut ochii pe un afiș despre Ziua Mondială a Cărții, la grădinița DS. Pe 7 martie. La naiba! Ce-i de făcut? N-aș vrea să cumpăr o deghizare de-a gata de la Sainos și să fiu condamnat fără milă de mămici.

Răspunsul veni imediat. Există o comunitate de circa o sută de tați care se împart între treburile casei și internet. După ce te obișnuiești cu jargonul găștii – DS înseamnă, de pildă, *darling son*, „preaiubitul fiu“, și DD, *darling daughter*, „preaiubita fiică“, în timp ce OP înseamnă *original poster*, OH este *other half*, „cealaltă jumătate (a cuplului)“, și AIBU – *Am I being Unreasonable?*, „Sunt oare absurd?“ –, îți prinde bine să poți adresa întrebări pe grup, ca să afli ideile altora.

Șoarecele din *The Gruffalo*, amice. Cămașă maro, vestă albă, niște urechi prinse pe o cordeluță. Rezolvat, îmi scrise Honker6.

Hei, cordeluță? Poate merge pentru fiica ta. Noi nu avem așa ceva în casă, i-am replicat.

De ce nu lepurașul Peter? Jachețică bleumarin, urechi de hârtie lipite pe o șapcă, incisivi pictați pe față?, interveni și Greg87.

Greg era foarte practic, ca de obicei. „Bună idee“, i-am răspuns, încercând să-mi aduc aminte dacă Iepurașul Peter fusese implicat vreodată în vreun scandal cu violență care ar fi făcut-o să strâmbe din nas pe Susy de la creșă. Trebuie să fii foarte atent cu cărțile lui Beatrix Potter.

În acel moment am auzit soneria. Am lăsat deoparte ceașca de cappuccino și m-am dus să deschid.

În prag mă aștepta exact grupul pe care îl văzusem în fața grădiniței. Primul meu gând a fost că trebuia să fie o greșală, deoarece casa noastră nu era de vânzare. Al doilea, că grupul nu era tocmai același: lipsea femeia. Așadar, poate nu căutau case – poate că erau agenți electorali sau chiar jurnaliști. A treia idee care mi-a venit în cap, văzându-i mai de aproape, a fost că bărbatul mai tânăr, cel apropiat de vârsta mea, semăna leit cu Theo.

Părul negru i se revărsa pe frunte într-un fel de virgulă cu margini neregulate, avea maxilarul proeminent și ochi albaștri înfundați în orbite – genul de apariție băiețească misterioasă care, dacă la Theo era de-a dreptul adorabilă, la adulți mi-a sugerat întotdeauna cuvântul „saturnian“, fără să știu exact de ce. Înalt de aproape un metru optzeci, solid, cu umeri lați. Genul athletic. Îmi amintea de o fotografie cu scriitorul Ted Hughes în tinerețe, încruntându-se la obiectiv cu aceeași șuviță atârnată peste ochiul drept. Un chip sculptat în granit, dar nu neprietenos.

– Bună ziua, spuse bărbatul. Putem intra?

– De ce? am răspuns prosteste.

– Este vorba despre fiul dumneavoastră. Cred că ar fi mai bine să discutăm înăuntru.

– În regulă.

Atitudinea lui era atât de directă și de hotărâtă, încât m-am trezit dându-mă într-o parte, în timp ce mă întrebam: „Oare Theo l-a pocnit pe băiatul lui? Se pregătește să țipe la mine?”

-Ăăă... cafea? am întrebat invitându-i în salon, adică făcând câțiva pași în spate.

La fel ca majoritatea vecinilor de pe stradă, am dărâmat zidurile de la parter, ca să obținem o cameră de zi decentă. Am surprins privirea bărbatului mai tânăr îndreptându-se spre ceașca mea de cappuccino.

- Se face imediat, am adăugat, spunându-mi că o pauză va dezamorsa puțin situația.

- Sigur, cu plăcere.

Am adăugat lapte în cafetieră, într-o tăcere jenantă.

- Eu sunt Miles Lambert, se prezentă bărbatul, iar domnul de lângă mine este Don Maguire. Vă mulțumesc, îmi răspunse când i-am întins cafeaua. Putem lua loc?

M-am așezat în singurul fotoliu, iar Miles Lambert se plasează pe canapea, dând cu grijă la o parte niște jucării. Don Maguire se așeză și el pe scaunul rotativ de la biroul meu, privindu-mi admirativ computerul.

- O să intru direct în subiect, deși nu-mi vine ușor, spuse Miles împreunându-și degetele ca un rugbist care se pregătește să execute un penalti. În locul dumneavoastră aș prefera să aud totul dintr-odată, fără ocolișuri inutile, prin urmare exact asta voi face. Dar pregătiți-vă de un șoc. Trase adânc aer în piept. Îmi pare rău că trebuie să vă informez, dar Theo nu este copilul dumneavoastră, ci al meu.

Am simțit cum îmi cade falca. Gândurile mi se învâlmășeau în cap. „Nu se poate“, apoi: „De aceea seamănă atât de mult cu Theo“. Neîncrederea și groaza mă

paralizau. Din păcate, nu sunt genul care reacționează rapid în momente de criză. Maddie e cea care cade întotdeauna în picioare.

Maddie. O, Dumnezeu! Omul din fața mea tocmai recunoscuse că avusese o aventură cu nevastă-mea? Despre asta era vorba? Înseamnă că sunt un... Cuvântul „încornorat“, cu toată urâtenia lui medievală, mi se prăbuși în creier ca un bolovan. Maddie și cu mine trecuserăm prin unele probleme, ca orice alt cuplu. Uneori, mai ales în ultimul an, simțisem că se îndepartează de mine, dar pusesem totul pe seama traumei prin care trecuse la nașterea lui Theo.

„Nașterea lui Theo. Încearcă să gândești limpede, Pete.“ Băiatul venise pe lume cu doi ani în urmă. Prin urmare, presupusa lor relație trebuie să fi avut loc acum doi ani și jumătate. Ceea ce era aproape imposibil, căci abia ne întorseserăm din Australia, unde ne cunoscuserăm cu trei ani înainte.

Mi-am dat seama brusc că Miles Lambert și Don Maguire se uitau la mine, așteptând să spun ceva.

- Nu cred că înțeleg, am reușit să articulez umil.

- Theo nu este fiul dumneavoastră, ci al meu, se mulțumi să repete Lambert. Ochii lui albaștri se înfip-seseră în ai mei. Îmi pare rău. Știu că este o lovitură. Vă rog, aveți tot timpul.

Veni rândul lui Don Maguire să vorbească, după ce își drese glasul.

- Dacă înțeleg corect, amândoi aveți băieți născuți prematur și despărțiți de mamele lor la scurt timp după naștere, fiind transferați la secția de terapie intensi-vă pentru nou-născuți a spitalului St. Alexander. Ne putem imagina că la un moment dat cineva a pus etichetele greșite pe copiii greșiți. În orice caz, aceasta este singura explicație pe care o avem deocamdată.